

Střednědobý výhled rozpočtu na rok 2024 – 26

Důvodová zpráva

Obsah:

1. Úvod, komentář ke střednědobému výhledu
2. Hospodaření města v minulých letech
3. Základní teze střednědobého výhledu na následující období
4. Závěr a finanční rizika

Přílohy:

5. Graf vývoje příjmů a výdajů – tabulka 5
6. Rozpočtová odpovědnost – tabulka 6
7. Střednědobý výhled rozpočtu města – tabulka 7

Zpracoval:

Ing. Květuše Podlipná, vedoucí finanční odboru

1. Úvod

Střednědobý výhled rozpočtu upravuje §3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů:

„Střednědobý výhled rozpočtu je nástrojem územního samosprávného celku a svazku obcí sloužícím pro střednědobé plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet.

Střednědobý výhled rozpočtu obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů.“

Z výhledu rozpočtu se vychází při zpracování ročního rozpočtu. Střednědobý výhled rozpočtu poskytuje přehled o vývoji hospodaření města v minulosti a možnostech v budoucnosti, umožňuje nastavit udržitelnost financí a vymezit finanční možnosti města dostát svým závazkům.

Poslední aktualizace rozpočtového výhledu města Nová Paka byla provedena v prosinci roku 2021, kdy byl schválen rozpočtový výhled na roky 2023 – 2025.

2. Hospodaření města v minulých letech

v tis.Kč	2017	2018	2019	2020	2021	2017-21
1.Daňové příjmy	119 493	132 925	141 533	133 742	146 740	674 433
2.Nedaňové příjmy	23 644	25 286	26 979	25 534	40 815	142 258
3.Kapitálové příjmy	6 481	4 503	11 653	2 064	6 266	30 967
4.Přijaté dotace	33 777	36 430	70 204	88 755	92 826	321 992
Příjmy celkem (po konsolidaci)	183 395	199 144	250 369	250 095	286 647	1 169 650
5.Běžné výdaje	126 150	140 245	138 788	163 641	166 817	735 641
6.Kapitálové výdaje	25 861	73 175	51 160	91 361	104 793	346 350
Výdaje celkem (po konsolidaci)	152 011	213 420	189 948	255 002	271 610	1 081 991
Saldo	31 384	-14 276	60 421	-4 907	15 037	87 659

V minulých letech 2017 až 2021 město Nová Paka dosáhlo kladného salda hospodaření ve výši cca 88 mil. Kč.

Saldo rozpočtu vyjadřuje rozdíl mezi příjmy a výdaji za daný rok. Deficity jsou přirozenou součástí rozpočtu města v situaci zvýšených výdajů například na investice a opravy a říkají, že ten daný rok město realizovalo více výdajů než příjmů. Přebytky období deficitů vyrovnávají. Hospodaření města Nová Paka je v dlouhodobějším horizontu vyrovnané a rozpočtově správné. Na příjmech bylo inkasováno 1 170 mil. Kč a vyčerpáno 1 082 mil. Kč.

Příjmy v tomto období ovlivnila zejména výše inkasovaných dotací, která má výrazně stoupající tendenci, naopak klesající prodej majetku (s výjimkou roku 2021) a v závěru období pak pochopitelně pandemie covid. Bilancování roku 2020 s ohledem na dopady covidu ukázalo, že propad sdílených daňových příjmů (s původně očekávaným 7%tním růstem) byl u Nové Paky oproti roku 2019 minimálně 17 miliónů Kč. Díky kompenzačnímu bonusu, 11 miliónů Kč v roce 2020 a další 2 milióny v roce 2021, nebyly dopady covidu na rozpočet města tak zřetelné. Doping ekonomiky podporami zajistil, že nedošlo k tak hlubokým ztrátám výnosů sdílených daní, ke kterým by bývalo došlo bez podpor realizovaných na úkor státního rozpočtu zadlužováním státu. Ekonomiku ČR zejména za rok 2020 je ale třeba vidět jako uměle dopovanou, což ekonomické výsledky zkreslilo. Rok 2021 zaznamenal postupné oživení ekonomiky, růst mezd (včetně výplat mimořádných odměn zaměstnancům ve zdravotnictví, sociálních službách, příslušníkům bezpečnostních sborů, vojákům atd), růst cen... což spolu s pozitivním dopadem úpravy

rozpočtového určení daní ve prospěch obcí a krajů mělo za následek, že příjmová strana rozpočtu města Nová Paka dokonce převýšila hodnoty z roku 2019.

Z výdajů připadá průměrně 70% na běžné výdaje. Trend běžných výdajů lze hodnotit pozitivně, neboť běžné výdaje město dle výkazů drželo na uzdě. Tím zajistilo stabilizaci a dobrou finanční kondici do náročných let 2020 a 2021, které byly postiženy výpadkem příjmů. Běžné výdaje v uvedených dvou letech do značné míry navýšila protikrizová opatření (nákupy ochranných pomůcek a zdravotnického materiálu, náhrady mezd apod.)

Výše kapitálových výdajů souvisí úzce s investičními dotacemi, předfinancováním apod. Za uplynulých 5 let bylo proinvestováno 346 mil Kč.

v tis.Kč	2017	2018	2019	2020	2021
Běžné příjmy včetně neinvestičních dotací	171 311	190 158	201 334	209 169	232 412
Běžné výdaje	126 150	140 245	138 788	163 641	166 817
Uhrazené splátky dlouhodobých půjček	2 013	2 013	2 013	2 013	2 013
Provozní saldo	45 161	49 914	62 546	45 529	65 596
Provozní saldo po uhrazení spl. úvěrů	43 148	47 901	60 533	43 516	63 583
podíl provoz. salda na běž. příjmech	26%	26%	31%	22%	28%

Klíčovým údajem pro sledování finančního zdraví města je ukazatel **provozního salda hospodaření**, které znamená rozdíl mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji. Provozní saldo fakticky znamená vlastní finance, které ročně zbývají samosprávě na „volnou útratu“. Zahrnují roční potenciál pro investice, ale také na obnovu majetku samosprávy, splácení dluhů, tvorbu finančních rezerv apod. Je to jeden z ukazatelů bedlivě sledovaný bankou v případě žádosti o úvěr, ale také při jeho splácení.

Provozní saldo města Nová Paka představuje dlouhodobě skvělé výsledky (viz.tabulka výše). V roce 2020 město vhodně zareagovalo na počínající finanční krizi, hodně pomohla také vyrovnávací kompenzační dotace; a i když saldo rozpočtu vykazovalo tento rok drobný 5-ti miliónový schodek, provozní saldo se pohybovalo v kladných hodnotách 45 miliónů Kč. V roce 2021 se město opět dostalo nejen do kladného salda rozpočtu, ale vykazovalo také skvělých 65,5 miliónů provozního salda hospodaření.

3. Základní teze střednědobého výhledu rozpočtu

3.1. Příjmová stránka vychází z vývojových řad jednotlivých příjmů, zohledňuje platnou legislativu a přihlíží k závěrům makroekonomické predikce ministerstva financí. Samozřejmostí je respektování konzervativního přístupu k odhadu všech položek. Celkové příjmy za rozpočtované období 2024-26 jsou predikovány ve výši 573 mil. Kč.

Příjmy samosprávy závisí především na:

- počtu obyvatel
- počtu žáků
- velikosti katastru
- dani z nemovitosti
- místních poplatcích
- vlastní činnosti (pronájmy majetku...)
- dotacích (na výkon státní správy, na provoz a řízení samosprávy, na investice)
- počtu zaměstnanců pracujících v katastru
- výnosech sdílených daní
- prodeji majetku

Základnou pro stanovení daňových příjmů je skutečné inkaso předchozích let. Pro roky následující je ovšem velmi obtížné predikovat vývoj zadluženého státu, odhadnout dopady pandemie a válečného konfliktu na Ukrajině, ale i případně další související vládní opatření na restart ekonomiky a podnikání. Tyto změny sice nemusí nutně narušit zákon o rozpočtovém určení daní, ale zmenšit pomyslný měšec peněz, který je určen k přerozdělení pro územně samosprávné celky. Stejně jako v minulém období výši celkových příjmů významně ovlivňuje inkaso dotací. Ačkoliv jsou připravovány projekty s možnou účastí dotace, není možné s přijetím dotace do výhledu rozpočtu počítat, dokud nejsou uzavřeny dotační smlouvy nebo vydáno rozhodnutí o poskytnutí dotace. V případě jejich zapojení do hospodaření se bude jednat o zdroj pro kapitálové výdaje.

3.2. Výdajová stránka by měla mít stejný vývoj jako příjmová, aby nedocházelo k nezdravému vývoji rozpočtu, poklesu provozního přebytku, roztočení úvěrové spirály a nezdravému zadlužování. Tato podmínka byla v rámci provozního rozpočtu dodržena, ovšem na cenu úsporných opatření na straně výdajů. Provozní výdaje při zachování stávající struktury a bez vlivu dotací v jednotlivých letech zachovávají minimální růst. Celkově je připraveno k čerpání 573 mil. Kč.

Výdaje samosprávy závisí především na:

- objemu a stavu majetku (údržba ...)
- cenách nakupovaných služeb a zboží (vývoj cen spotřeby...)
- efektivitě organizací a společností založených nebo zřízených obcí
- smlouvách (ceny vs. dodávky)

- zaměstnancích obce (produktivita, počet, mzdy...)
- správě dluhu a nákladech na dluh (výše a cena dluhů, úroky a poplatky)
- investicích (projekty, obnova majetku....)

Zřejmé je, že samospráva může efektivně řídit finance především skrze výdaje. Proto stav a vývoj financí bude vždy záviset především na stavu příjmů daného vnější ekonomikou, počtu obyvatel, a hlavně na politice samosprávy na straně výdajů.

3.3. Saldo rozpočtu ve střednědobém výhledu rozpočtu 2024 – 2026 je celkové saldo rozpočtu navrhováno nulové, tj. příjmy a výdaje rozpočtu vyrovnané. V jednotlivých ročních rozpočtech pak může být saldo jak kladné díky vazbě mezi skutečnými příjmy a výdaji tak i záporné, díky přijetí úvěru či zapojování zdrojů z minulých let do rozpočtu.

3.3. Úvěrové zatížení města bude i v příštích letech přísně regulováno. Limit zadluženosti stanovený zákonem o rozpočtové odpovědnosti je 60% průměrného příjmu za poslední 4 roky a k 31.12.2021 činí pro město Nová Paka 13,35%. Dluh celkem k témuž datu činil 32 911 tis. Kč. Bude-li potřebné zapojit nový úvěr do rozpočtu například z důvodu předfinancování dotací, pak pochopitelně při dodržení pravidel rozpočtové odpovědnosti.

4. Závěr

Střednědobý výhled rozpočtu vychází ze schváleného rozpočtového výhledu na roky 2023 až 2025 a zakotvuje:

- vyrovnaný rozpočet na období 2024 – 2026
- bezpečné úvěrové zatížení výrazně pod limitem daným zákonem o rozpočtové odpovědnosti
- schopnost města dostát svým dosavadním závazkům
- stabilitu financí

Rizika pro finance města Nová Paka lze spatřovat zejména ve:

- změnách zákonů, které změní strukturu i výši daňových výnosů
- stagnaci ekonomiky ČR a ohrožení stability veřejných financí špatným hospodařením
- zdražování investic
- vyšších požadavcích na růst běžných výdajů z řad organizací a společností napojených na město

Rizika pro finance města posilují, zejména vnější hrozby. Jsou tu rizika související s dopady vládních opatření do ekonomiky a rizika stability veřejných financí jako celku, která posílila i podstatnou změnou daňových zákonů, účinnou od 1.1.2021. Dále rizika související s válečným konfliktem na Ukrajině.

Vzrostlo riziko růstu cen, platů, stavebních prací apod. Je třeba počítat s tím, že tlaky na růst provozních výdajů příliš nepoleví, ale běžné příjmy oslabí.

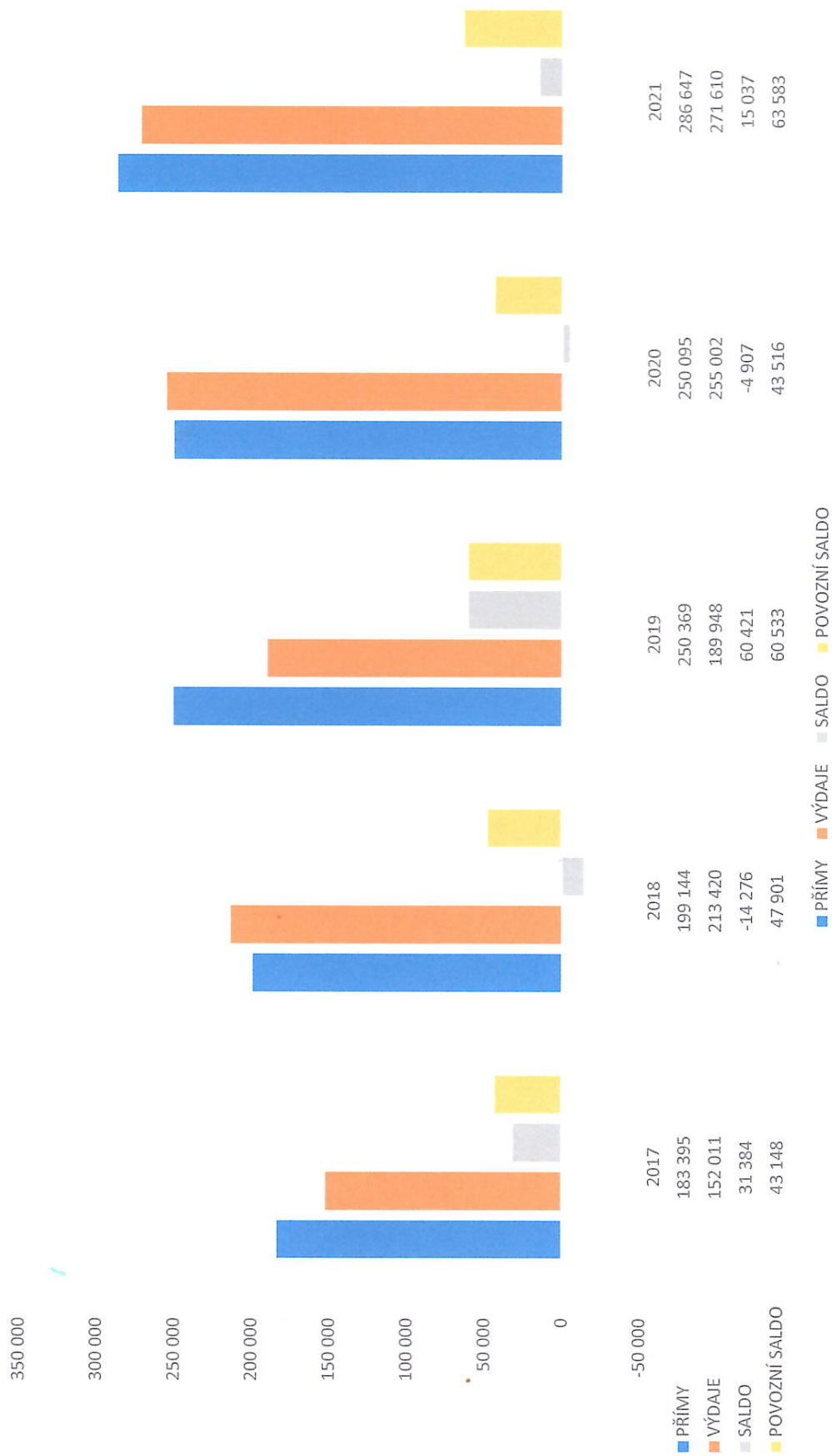
Budování a rozvoj infrastruktury města pro zlepšení podmínek a služeb souvisejících s podnikáním a bydlením, investice do technologií a modernizace mohou rizika snížit.

V Nové Pace dne: 23.11.2022

MĚSTSKÝ ÚŘAD NOVA P
finanční odbor
509 24 Nová Paka -1-

.....
Ing. Podlipná Květuše, vedoucí finančního odboru

Graf vývoje příjmů a výdajů v letech 2017 - 2021 v tis. Kč

ROZPOČTOVÁ ODPOVĚDNOST

Město Nová Paka, IČ: 00271888

Výpočet pravidla pro hospodaření ÚSC dle § 17 zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti

Překročí-li dluh územního samosprávného celku k rozvahovému dni 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky, územní samosprávný celek je povinen jej v následujícím kalendářním roce snížit nejméně o 5 % z rozdílu mezi výší svého dluhu a 60 % průměru svých příjmů za poslední 4 rozpočtové roky.

Definice příjmů: řádek 4200 části IV. výkazu FIN 2-12 M

Číslo řádku	Ukazatel	Hodnota
1	Rozpočtové příjmy v roce 2021	286 648
2	Rozpočtové příjmy v roce 2020	250 095
3	Rozpočtové příjmy v roce 2019	250 369
4	Rozpočtové příjmy v roce 2018	199 144
5	Průměr příjmů za poslední 4 roky	246 564
6	Účet 281 – Krátkodobé úvěry	0
7	Účet 282 – Eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)	0
8	Účet 283 – Krátkodobé závazky z vybraných dluhopisů	0
9	Účet 289 – jiné krátkodobé půjčky	0
10	Účet 322 – Směnky k úhradě	0
11	Účet 326 – Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	0
12	Účet 362 – Krátkodobé závazky z ručení	0
13	Účet 451 – Dlouhodobé úvěry	12 911
14	Účet 452 – Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	20 000
15	Účet 453 – Dlouhodobé závazky z vydaných dluhopisů	0
16	Účet 456 – Dlouhodobé závazky z ručení	0
17	Účet 457 – Dlouhodobé směnky k úhradě	0
18	Dluh celkem	32 911
19	Podíl dluhu k průměru příjmů	13,35%
20	5% z rozdílu mezi výší dluhu a 60% průměru příjmů za poslední 4 roky	0

Střednědobý výhled rozpočtu 2024 - 2026

Tabulka číslo 7

1	rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026
		skutečnost		návrh rozpočtu		výhled	
2	Závazky k 1. 1.	17 000	15 000	13 000	10 300	7 600	4 900
3	Závazky k 31. 12.	15 000	13 000	10 300	7 600	4 900	2 200
4	Příjmy - daně a poplatky	146 740	115 000	142 000	150 000	155 000	160 000
5	Příjmy - ostatní	64 649	173 190	142 490	20 000	20 000	20 000
6	Dotace - státní	16 624	17 062	16 000	16 000	16 000	16 000
7	Dotace - ostatní	58 634	18 240	148 723	0	0	0
9	PŘÍJMY CELKEM	286 647	340 733	469 213	186 000	191 000	196 000
8	Příjmy minulých let	122 000	130 000	130 000			
9	KTK k BÚ	0	20 000	20 000			
10	Výdaje kapitálové	104 793	188 627	265 295	37 000	41 000	46 000
11	Běžné výdaje	250 522	152 106	201 178	145 000	150 000	150 000
12	VÝDAJE CELKEM	271 610	340 733	469 213	182 000	191 000	196 000
13	Splátky úvěrů	2 015	2 760	2 740	2 750	2 750	2 750
14	Rozdíl příjmů a výdajů	-15 037	0	0	0	0	0